

«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ

Տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաների

ԱՌԱՐԿԱ

կիրառումը հանրակրթական դպրոցում

ՀԵՂԻՆԱԿ

Ինֆորմատիկա

ՄԱՐԶ

Էվեյինա Բաղդասարյան

ՈւՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կոտայք

Լեոնանիստի Ս. նազարյանի անվան միջնակարգ դպրոց

Բովանդակություն

1. Ներածություն.....	2
2. Հանրակրթության ոլորտում տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներդրման դերն ու անհրաժեշտությունը.....	3
3. Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը.....	6
4. ՏՀՏ-ի օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը.....	7
5. Տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաները սովորողների համար.....	9
6. ՏՀՏ-ն ժամանակակից կրթական գործընթացում.....	13
7. Եզրակացություն.....	18
8. Օգտագործված գրականություն.....	20

Ներածություն

Ուսուցման ակտիվ մեթոդների զարգացումը և կրթական համակարգի կատարելագործումն անհնար է պատկերացնել առանց ուսուցման մեջ նոր մանկավարժական ու տեղեկատվական-հաղորդակցման տեխնոլոգիաների ներդրման, որոնք կոչված են առավել ակտիվորեն նպաստել սովորողների մտավոր, ստեղծագործական, բարոյական և հուզական զարգացմանը:

Խոսքը նախ և առաջ կրթության բնագավառում համակարգչային ու հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների ներդրման մասին է, որոնց շնորհիվ կարող է ստեղծվել ուսումնական - ճանաչողական մի այնպիսի միջավայր, որը կնպաստի, ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային խնդիրների լուծմանը: Նոր տեխնիկան, տեխնոլոգիաները, ծրագրային հզոր ապահովումը և վեբ-ծառայությունների համատարած ծավալումը դառնում են մի ամբողջություն, ինչը մեծ հնարավորություններ է ապահովում ցանկացած ժամանակ և ցանկացած տեղում սովորելու համար:

Եթե նկատի ունենանք այն հանգամանքը, որ մեր ժամանակներում ամենաթարմ տեղեկությունն անգամ կես ժամ անց արդեն կարող է հնանալ, ապա պարզ է դառնում, որ նման հասարակության մեջ ապրելու և հաջողության հասնելու համար աշակերտը նախ պետք է կարողանա ճկուն կերպով հարմարվել փոփոխվող պայմաններին և ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերել: Դրա համար պետք է կարողանա ստեղծագործաբար և քննադատորեն մտածել, խնդրի լուծման ուղիներ գտնել և ինքնուրույն որոշումներ կայացնել, տեղեկության հետ գրագետ աշխատելու հմտություններ և համակարգչային գրագիտություն ձեռք բերել: Այստեղից մի շատ կարևոր եզրահանգում է բխում. Դպրոցական կրթությունն այսօր չի կարող հավակնել վերջնական ու լիարժեք գիտելիքների դարբնոցի դերին, քանի որ յուրաքանչյուր հերթական տեղեկատվական պայթյուն գրեթե ի ճիք է դարձնում նախորդի կարևորությունն: Ահա թե ինչու աշակերտներին պետք է նախ և առաջ սովորել սովորեցնելն այսինքն՝ ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու հմտություններ տալ, որի արդյունքում կրթությունը կարող է դառնալ անընդհատ, շարունակական ուսումնառություն՝ ողջ կյանքի համար: Մեր ժամանակներում, անշուշտ, փոխվել են կրթությանը ներկայացվող պահանջները:

Հետազոտական աշխատանքի նպատակն է զարգացնել աշակերտների մոտ ստեղծագործաբար մտածելու կարողությունը, կատարելագործել նոր տեխնոլոգիաների կիրառման և օգտագործման հմտությունները: Հիմնական խնդիրն է կարողանալ օգտագործել նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կրթության մեջ և զարգացնել նոր մեթոդները գիտելիքներ ձեռք բերելու մեջ:

Հանրակրթության ոլորտում տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներդրման դերնու անհրաժեշտությունը

Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների հիմնական նպատակն է՝ իրազեկ, տեխնոլոգիական ձեռքբերումներն արդյունավետ գործածելու ունակություն ունեցող, բարոյական և օրինապահ անհատի դաստիարակում, որը կկարողանա ինքնուրույն ձեռք բերել, կառավարել, մշակել, գնահատել, վերլուծել տեղեկատվությունը և, դրա հիման վրա, ինքնուրույն որոշման կայացումը, այնպիսի անհատի դաստիարակումը, որը գիտակցում է սեփական պատասխանատվությունը երկրի շահերի, ավանդույթների և արժեքների նկատմամբ, ինքն է ստեղծում արժեքներ և սեփական լուրման է ներդնում հասարակության առաջընթացի գործում:

Հանրակրթական դպրոցն ավարտելուց հետո աշակերտը պետք է բազային գիտելիքներ ունենա տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների մասին, նաև պետք է ունենա դրանց կիրառման գործնական փորձառություն, որը բավական կլինի ինչպես հետագա մասնագիտական գործունեության, այնպես էլ հաջորդ աստիճանում ուսումը շարունակելու համար:

Ժամանակակից հասարակությունը բնութագրվում է տնտեսական, քաղաքական և հասարակական սրընթաց զարգացմամբ: Այսօր հատկապես շեշտվում է զարգացնող կրթության դերը: Բայց միթե կարող է նաև չգերազանցող կրթություն լինել: Այստեղ անշուշտ, նկատի ունենք կրթության հիմնական նպատակադրումը: Որն է հասարակական պատվերը: Ինչպիսի անդամներ է նա ուզում ունենալ կրթության արդյունքում:

Եթե կրթության հիմնական նպատակը ուսումնական նյութի յուրացումն է, ապա աշակերտի հիմնական խնդիրը նյութը մտապահելը, վերարտադրելը և գիտելիքները տիպային, ստանդարտ խնդիրներ լուծելիս կիրառելն է: Նման նպատակի արդյունքում ստանում ենք լավ կատարողներ, որոնք առանձնապես չեն մտորում կյանքի ու հասարակության հիմնախնդիրների շուրջ: Ինքնուրույն մտածողության խնդիր այստեղ գրեթե չի դրվում: Այս հայեցակարգի շրջանակներում ուսուցումը կարող է զարգացնող լինել միայն հիշողության ու մտապահման հետ կապված առանձին գործառույթների տեսանկյունից և նման կրթությունը չի կարելի զարգացող անվանել:¹

Իսկ եթե կրթության հիմնական նպատակը նախ և առաջ ինքնուրույն մտածող, ինքնադրսևորման, ինքնագործման պատրաստ անձի դաստիարակումն է, ապա վերոհիշյալ հայեցակարգը չի կարող

¹ «ՏՀՏ-ի կիրառումը դպրոցում» Երևան 2004թ.

ապահովել այս նպատակի իրագործումը: Ուսուցումը զարգացնող պետք է լինի ինքնուրույն, քննադատական ու ստեղծագործական մտածողության խթանման առումով: Ուստի այս պարագայում այն դասագրքի առկայությունը, որը սուկ հասարակության մեջ ընդունված միակ տեսակետն է արտացոլում, բավարար չէ: Անհրաժեշտ է ապահովել գործունեության լայնածավալ տեղեկատվական դաշտ, տեղեկության բազմազան այբուբեններ, նույն հարցի, նույն խնդրի մասին տարբեր հայացքներ, տեսակետներ, որոնք սովորողին կմղեն ինքնուրույն մտածողության, սեփական փաստարկված դիրքորոշման ձևավորման: Սյս նպատակի միագործման համար, բնականաբար, անհրաժեշտ են նաև դրան համարժեք ուսուցման մեթոդներ ու միջոցներ:

Տեղեկատվական-հաղորդակցման տեխնոլոգիաների անփոխարինելի մեծ դերի մասին է վկայում այն փաստը, որ որոշ զարգացած երկրներում կրթական տեխնոլոգիաների ներդրման համար յուրաքանչյուր տարի ծախսվում է միլիարդավոր դոլարներ: Այս առնչությամբ անխուսափելիորեն մի շարք հարցեր են ծագում:

- Ինչ օգուտ և արժեքներ են բերում ազգային դպրոցին տեխնոլոգիաներն
- Ինչպես կարող է դպրոցը երաշխավորել ներդրումների վերադարձը
- Ինչու որոշ դպրոցներում տեխնոլոգիաները «գործում են», իսկ մյուսներում՝ ոչ:

Անվիճելի է, որ պետք է փոփոխության ենթարկվի կրթական հիմնական հարցացույցը, այն, թե ինչի և ինչպես ենք սովորեցնում աշակերտներին և նրանց գիտելիքներն ինչ հաճախակամությամբ վերանայման, թարմացման կարիք ունեն: Այսօր դպրոցի առջը կանգնած է կարևորագույն մի խնդիր. փոխակերպվել՝ դառնալով այնպիսի կրթական հաստատություն, որը կարող է օգնել աշակերտներին դառնալ գիտական, բազմիմաց աշխատողներ, որոնք իրենց աշխատանքի ու մասնագիտական զարգացման ընթացքում ակտիվորեն կիրառում են համակարգչային տեխնոլոգիաները:

Նոր ժամանակները թելադրում են իրենց պահանջները. դպրոցը պետք է կարողանա կամրջել, միավորել տեխնոլոգիաները, ուսումնական գործընթացը և ուսումնառության բարձր արդյունավետությունը: Ինչպես կարող ենք հաղթահահարել այս տարանջատումը: Անհրաժեշտ է նախ և առաջ հաշվի առնել հետևյալ մի քանի գերակա ոլորտները.

- Գրագիտություն
- Պատասխանատվություն, հաշվետու լինելու անհրաժեշտություն,
- Մասնագիտական զարգացում
- Կրթական տեխնոլոգիաներ
- Ծնողների ներգրավում

Լինելով գերակա ոլորտներից մեկը՝ կրթական տեխնոլոգիաները կարող են առանցքային դեր խաղալ նաև մյուսների իրագործման համար:

Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը

Երեխաները բնիկներ են կիրերտարածության մեջ,
մինչդեռ մնացած բոլորս այնտեղ եկվորներ ենք:

Դուգլաս Ռաշկով

Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը մի քանի կարևոր կողմեր ունի, մասնավորապես.

- Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է առարկաների միջև կապի դրսևորմանը:
- Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է ստեղծագործական ու նորարարական մտեցումների զարգացմանը, ինչը չափազանց կարևոր է հիմնախնդիրների վրա հիմնված կառուցողական դասարանային միջավայր ստեղծելու համար:
- ՏՀՏ-ի գործածությամբ հնարավոր է այնպիսի ակներևություններ ստեղծել, որոնք անհրաժեշտ են նոր հասկացություն, օբյեկտ և ընթացակարգ ներմուծելիս:
- ՏՀՏ-ի գործածությունը կարող է առավել արդյունավետ ու ինտենսիվորեն նպաստել ազգային ուսումնական պլանով նախատեսված կարողությունների ու հմտությունների զարգացմանը:

ՏՀՏ-ի օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը

«Ազգի կրթության ճիշտ կազմակերպումը պետության հզորությունն ապահովող ռազմավարություն է, կրթությանը սատար կանգնելը՝ հայրենասիրություն»:

Այս կարգախոսով պետք է առաջնորդվի կրթության բնագավառի յուրաքանչյուր նվիրյալ: Կրթական համակարգը կոչված է ձևավորել այնպիսի անհատներ, որոնք ի վիճակի կլինեն կատարելագործել ու

զարգացնել հասարակությունը: Ժամանակակից կրթական համակարգը առաջնային է ոչ թե տեղեկատվությունը յուրացնելը պետք է լինի, այլ այն ուսումնասիրել ու վերլուծելը: Նման մոտեցումը դպրոցից պահանջում է չսահմանափակվել տեղեկատվության ավանդական աղբյուրներով՝ ուսուցիչ, դասագիրք, ուսումնական ձեռնարկներ և այլն:

Նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և ծրագրային ապահովման գործիքները կարող են ուսուցչին օգնել ավելի արդյունավետ լուծել հետևյալ խնդիրները.

- ուսանողների անկախության և արդյունավետության խթանում, աջակցություն նրանց անհատականության զարգացմանը.
- դպրոցականների անհատական ուսուցման կազմակերպում;
- ինչպես ընդունակ, այնպես էլ մոտիվացված ուսանողների և նրանց, ովքեր բավարար չափով պատրաստված չեն, կրթական կարիքների առավելագույն բավարարումը:

Ինչու՞ է S2S տեխնոլոգիան այդքան լավ ուսուցչի համար: Դրանք ժամանակ են խնայում դասի ընթացքում, նյութի մեջ ընկղմվելու խորությունը, սովորելու համար ավելի մեծ մոտիվացիա, ուսման ինտեգրատիվ մոտեցում, աուդիո, վիդեո, մուլտիմեդիա նյութեր միաժամանակ օգտագործելու ունակություն; ուսանողների հաղորդակցական կարողությունը ձեւավորելու հնարավորությունը, քանի որ ուսանողները դասի ակտիվ մասնակիցներ են դառնում ոչ միայն դրա իրականացման փուլում, այլև նախապատրաստման ընթացքում՝ դասի կամ նախագծի կառուցվածքը: ներգրավելով տարատեսակ միջոցառումներ, որոնք նախատեսված են առարկայի մեջ բավարար գիտելիքներ ստացած ուսանողների ակտիվ դիրքի համար՝ ինքնուրույն մտածելու, վիճելու, տրամաբանելու համար, ովքեր սովորել են սովորել, ինքնուրույն ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

S2S-ի օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը. Ուսուցիչը դառնում է սովորողի կրթական գործը կազմակերպող, նրան օժանդակող և գնահատող գործընկեր: S2S-ները սերտորեն առնչվում են բոլոր առարկաներին և նրանց դասավանդմանը: Հաշվի առնելով կրթակարգի պահանջները, դպրոցում պետք է ստեղծել էլեկտրոնային գրադարան: Մա մի յուրահատուկ ռեսուրս-բազա է, որը ստեղծվում և կիրառվում է ուսումնառության ընթացքում: Համակարգիչը դառնում է նաև դպրոցի կառավարման, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, սովորողների մասին տվյալների կուտակման, ծնողների հետ տարվող աշխատանքի և արտադասարանային

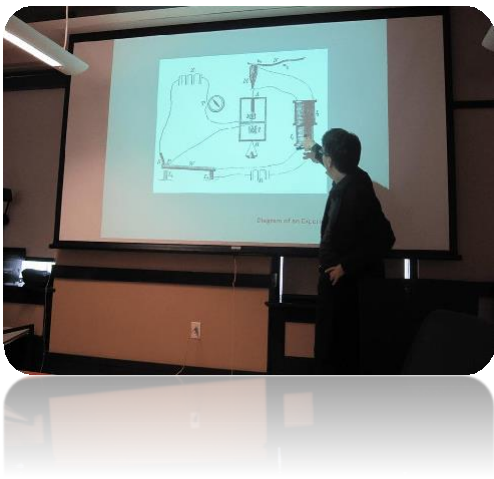
գործունեության իրականացման գործիք: Տեղեկատվական- հաղորդակցական տեխնոլոգիաները հնարավորություն են տալիս.

1. Ինքնուրույն տեղեկատվություն որոնել, հավաքել, ուսումնասիրել և դասակարգել
 2. Տեխնոլոգիական համակարգերը, տեղեկատվությունն ու ծրագրերը օգտագործել
 3. Ուսումնառության մակարդակը բարձրացնել,
 4. Իրական կյանքում խնդիրներ լուծել և տեղեկացվածության շնորհիվ որոշումներ կայացնել:
- SZ տեխնոլոգիաներն օգնում են նաև .

- Նյութի նկատմամբ հետաքրքրություն զարգացնել
- Միավորել զգայական պատկերները, միջառարկայական գուգահեռները և իրական կյանքի հետ կապը
- Ուսուցումը հարմարեցնել սովորողների ուսումնառության անհատական ոճերին:

Տեխնոլոգիաներն ուսուցման գործընթացում կարող են հանդես գալ որպես .

- Դասավանդման գործիք ուսուցչի համար,
- Հետազոտության գործիք ուսուցչի և աշակերտի համար,
- Դասի կազմակերպման, կառուցման գործիք,
- Ուսումնառության և գործունեության գործիք:

SZ տեխնոլոգիաներն օգտագործվում են նաև.

- նյութի նկատմամբ հետաքրքրություն զարգացնել
- միավորել զգայական պատկերները, միջառարկայական գուգահեռությունները և իրական կյանքի հետ կապը,
- ուսուցումը հարմարեցնել սովորողների ուսումնառության անհատական ոճերին:

Տեխնոլոգիաները ուսուցման գործընթացում կարող են

հանդես գալ որպես`

- դասավանդման գործիք` ուսուցչի համար,
- հետազոտության գործիք` ուսուցչի և աշակերտի համար,
- դասի կազմակերպման, կառուցման գործիք
- ուսումնառության և գործունեության գործիք:

Ուսուցման համակարգչային միջոցները կոչվում են ինտերակտիվ, քանի որ դրանք օժտված են «արձագանքելու» սովորողի և ուսուցչի գործողությունների, նրանց հետ «մտնել» երկխոսության մեջ, ինչը և կազմում է համակարգչային ուսուցման մեթոդիկայի գլխավոր առանձնահատկությունը: Գիտության և մշակույթի, ինտերակտիվ շփման հետ երկխոսության համար երեխային կատարյալ եզակի հնարավորություններ է տալիս համաշխարհային համակարգչային ցանցը-ԻՆՏԵՐՆԵՏ-ը:

Տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաները սովորողների համար

Նոր տեխնոլոգիաների օգտագործումը հեղափոխություն է առաջացնում դպրոցում, և այդ պատճառով անհրաժեշտ է, որ յուրաքանչյուր ոք ,ինչպես ուսուցիչը, այնպես էլ աշակերտը, սովորի այն ամենը, ինչ իրեն անհրաժեշտ է այս ոլորտի վերաբերյալ, ինչը շատերին հուզում է: Տեղեկատվության և գիտելիքի նոր տեխնոլոգիաները դրանք են, որոնք կրճատ եղանակով կոչվում են ՏՀՏ: Դպրոցները սկսում են ՏՀՏ-ն ունենալ որպես ուսումնական ծրագրի հիմնական մաս:

Երբ երեխաները սկսում են տարրական դպրոցը և մինչև համալսարան, ուսանողները պետք է սովորեն օգտագործել այս խիստ անհրաժեշտ ռեսուրսները, որպեսզի կարողանան գործել այսօրվա հասարակության մեջ: Նոր տեխնոլոգիաներում տարբեր տեխնիկայի և ռազմավարության օգտագործումը շատ անհրաժեշտ է, որպեսզի կարողանանք հետևել մեր հասարակությանը և մշակույթին: Եվ դա այն է, որ մենք զարգանում ենք գլխապատույտ տեմպով, և դա տեղի է ունենում նաև ՏՀՏ-ի դեպքում, այդ պատճառով շարունակական վերապատրաստումն այս առումով անհրաժեշտ է ինչպես ուսանողների, այնպես էլ բոլոր մարդկանց համար: ՏՀՏ-ն ավելի ու ավելի կարևոր գործիք և գործիք է կրթական հաստատություններում քանի որ դրանք առաջարկում են ուսման և ուսուցման տարբեր ձևեր, որտեղ ուսանողները կարող են ավելի հաճելի կերպով սովորել այս բազմակողմանի գործիքի շնորհիվ:

Տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաները սովորողների համար հնարավորություն են ստեղծում ձեռք բերել.

1. տեղեկություն ինքնուրույն որոնելու, ընտրելու, հավաքելու, ուսումնասիրելու և դասակարգելու կարողություն,
2. տեխնոլոգիական համակարգերը, տողեկատվությունն ու ծրագրերը պատասխանատվությամբ օգտագործելու կարողություն,
3. ուսումնառության մակարդակը բվարձրացնելու, արդյունավետությունը մեծացնելու և

ստեղծագործական մոտեցումը, խթանելու նպատակով տեխնոլոգիաներ կիրառելու կարողություն, 4. իրական կյանքում խնդիրներ լուծելու և դրանց ռազմավարությունների զարգացման , ինչպես նաև տեղեկացվածության արդյունքում որոշումներ կայացնելու համար տեխնոլոգիական միջոցներ կիրառելու կարողություն:

Սովորելու համար ՏՀՏ-ի հիմնական գիտելիքն է օգտագործել հիմնական համակարգչային գործիքներ և նոր տեխնոլոգիաներ, սովորել, թե ինչպես են աշխատում բառ մշակողները, ինտերնետ զննարկիչները, էլ. փոստը ... Այլ կերպ ասած, կարևոր է օգտագործել անհրաժեշտ գործիքները, որոնք հասարակության մեջ օգտագործվում են ամեն օր, քանի որ դրանք դարձել են էական գործիքներ:

Ներկայումս նոր տեխնոլոգիաները մեր կյանքում են `վեր կենալու պահից մինչև գիշերը համարյա քնելու, քանի որ դրանք օգտագործում ենք նաև որպես մարդկանց միջև կապի և տեղեկատվության հիմնարար գործիք: Ասես դա բավարար չլիներ, դրանք հայտնվում են պարտադիր կրթության, մասնագիտական կրթության և նաև համալսարանական ... ՏՀՏ-ները ամենուր են, և այդ պատճառով մենք պետք է դրանք սովորենք: Ինչ-որ բանի համար մենք տեղեկատվական հասարակությունն ենք, թե ոչ: Նպատակները կարող են լինել բազմազան և բազմազան, և յուրաքանչյուր դպրոց կունենա իր ընդհանուր և հատուկ նպատակները ՏՀՏ-ի օգտագործման համար այն հասարակության մեջ, որտեղ ստեղծվել է, բայց պետք է լինի շատ պարզ, որպեսզի կարողանան լավ ծրագրեր մշակել աշակերտների համար: արդյունավետորեն սովորել այն: Եթե նույնիսկ որոշ ընդհանուր նպատակներ կարող են լինել.²

- Սովորել ՏՀՏ տեսական և գործնական գիտելիքներով
- Ուսանողների մոտ լավ թվային գրագիտություն ձեռք բերել

² <https://rb.gy/ymjudd>

- Սովորել օգտագործել համակարգիչը և այլ տեխնոլոգիական համակարգեր
- Սովորել օգտագործել հատուկ և ընդհանուր նշանակության ծրագրեր
- Ձեռք բերել արդյունավետ ՏՀՏ աշխատանքային սովորություններ
- Կիրառել ՏՀՏ-ն որպես լայնակի բովանդակություն և գործիք՝ առարկաները մշակելու համար

ՏՀՏ-ն կարող է նաև շատ բան առաջարկել այն բանի շնորհիվ, որ այն շատ բազմակողմանի ռեսուրս է և կնպաստի յուրաքանչյուր առարկայի ինչպես ուսուցման, այնպես էլ ուսումնառության

գործընթացներին՝ դրդելով ուսանողներին ցանկանալ սովորել և կարողանալ աստղ ունենալ իրենց ուսման մեջ,

որպես ակտիվ ուսուցում, քան պասիվ: Չնայած յուրաքանչյուր դպրոց դա անելու է ըստ իր ցանկության, բայց հաստատ այն է, որ ՏՀՏ-ի օգտագործումը պետք է արտացոլվի դպրոցի ուսումնական ծրագրում: Այն իրականացնելու որոշ եղանակներ կարող են լինել.

- Հատուկ եղանակով, երբ ՏՀՏ-ի օգտագործումը չի կատարվում անընդհատ:
- Համակարգված եղանակով, առարկաներից ուսումնասիրված յուրաքանչյուր թեմայում օգտագործելով ՏՀՏ՝ օգտվելով դիդակտիկ ռեսուրսներից, որոնք առկա են բոլոր ժամանակներում:
- Յուրաքանչյուր թեմայի ուսումնասիրության գործիքային եղանակով, այսինքն՝ այն կուսումնասիրվի ՏՀՏ օգտագործման միջոցով: Անհրաժեշտ կլինեն ՏՀՏ ինտերակտիվ նյութեր և ուսումնական պլանում պարզ կլինեն գործողություններ և նախագծեր, որտեղ ՏՀՏ-ն կօգտագործվեն որպես օգտագործման ռեսուրս, որպեսզի նոր տեխնոլոգիաները լինեն գլխավոր դերակատարը: Այսպիսով, ուսանողները կկարողանան սովորել առարկայի բովանդակությունը և ՏՀՏ գրագիտությունը:

Այս վերջին կետը այն կետն է, որն առավելագույնս օգտագործվում է դպրոցում, քանի որ աշակերտները շատ բան են վայելում, նրանք սովորում են և ստեղծվում է սովորելու և համագործակցության լավ միջավայր:³

³ <https://rb.gy/yymjudd>. 15.08.2022թ

Մեր օրերում ամենաարժեքավոր ռեսուրսը տեղեկատվությունն է, իսկ ամենաանփոխարինելին՝ ժամանակը, որը ժամանակակից մարդուն խիստ պակասում է: Իհարկե, կյանքի բարձր տեմպը, ժամանակի արագացված զարկերակը հսկայական ազդեցություն ունեն մատաղ սերնդի դաստիարակության և կրթության վրա: Ժամանակակից ուսուցիչը պետք է հստակ հասկանա, որ երեխաները, որոնց ինքը պատրաստվում է սովորեցնել, ծնվել և դպրոց են եկել արդեն 21-րդ դարում, ինչը նշանակում է, որ նրանք մեծացել և ձևավորվել են բոլորովին այլ տեղեկատվական տարածքում, քան 80-90-ականների երեխաների սերունդները: Հասկանալի է, որ համակարգիչը դառնում է սիրված ժամանց, դպրոցականի կյանքի անբաժանելի հատկություն, իսկ երբեմն էլ, ցավոք, լավագույն ընկեր:⁴

Համակարգչային տեխնոլոգիաների դարաշրջանը նոր թափ է հավաքում, և, թերևս, չկա մարդու գործունեության մեկ ոլորտ, որտեղ նրանք չէին գտնի իրենց կիրառումը: Անհասկանալի է, որ ժամանակակից ուսուցիչը հետ մնա իր աշակերտներից, այնպես որ դուք անընդհատ ստիպված եք քրտնաջան սովորել, ժամանակին հետևել, տիրապետել ուսուցման նոր տեխնոլոգիաների, մեթոդների և ձևերի: Մանկավարժական տեխնոլոգիաները հեռու չեն մնացել համակարգչայնացման ընդհանուր գործընթացից:⁵

Կրթության արդիականացման ռազմավարությունը շեշտում է բոլոր մակարդակներում ուսուցման մեթոդներն ու տեխնոլոգիաները փոխելու, նրանց քաջը մեծացնելու անհրաժեշտությունը, որոնք կազմում են տեղեկատվության վերլուծության, ինքնուսուցման, ուսանողների անկախ աշխատանքը խթանելու գործնական հմտություններ և ձևավորում պատասխանատու ընտրության և պատասխանատու գործունեության փորձ: Անհրաժեշտություն կար ուսանողակենտրոն կրթություն, որը կառուցվել է ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիման վրա:

Այս խնդիրն ինքնին չի առաջացել: Դրա առաջացման պայմանը դպրոցականների տեղեկատվության և հաղորդակցական ունակությունների ձևավորման ցածր մակարդակն էր, բացասական տեղեկատվության հսկայական հոսքը, որը բացասաբար է անդրադառնում ուսանողի անհատականության ձևավորման վրա, ինչպես նաև անհրաժեշտ, օգտակար տեղեկատվությունը

⁴ <https://rb.gy/pughej> . 14.08.2022թ

³ <https://rb.gy/ymjudd> . 15.08.2022թ

գտնելու, մշակելու և օգտագործելու անկարողությունը: Այս առումով ես խնդիր դրեցի՝ ռուսաց լեզվի և գրականության դասերին ուսանողների տեղեկատվական և հաղորդակցական կարողությունների զարգացում:

Այս նպատակի արդիականությունը պայմանավորված է մասնագիտական գործունեության ամբողջ ոլորտների ամենալայն պահանջարկով՝ հիմնված SՏՏ հիմնական իրավասությունների ձևավորման վրա: Իհարկե, դրանց ձևավորման պատասխանատվությունը դրված է դրա վրա ժամանակակից դպրոց... Սա մեր ապագա շրջանավարտների հաջող սոցիալականացման պայմաններից մեկն է: Բայց այս առումով առաջանում է մեկ այլ խնդիր՝ տեղեկատվության բարոյականության և մարդասիրության, մարդու անձի ինքնության պահպանման խնդիր:

Ժամանակակից ուսուցչի աշխատանքի համակարգը, իմ կարծիքով, պետք է պայմանավորված լինի պետական կրթական չափորոշիչներին համապատասխան կրթական ծրագրերի իրականացման պայմանների պահանջներով:

SՏՏ-ն ժամանակակից կրթական գործընթացում

Ինչու՞ է SՏՏ տեխնոլոգիան այդքան օգտակար սովորողի համար: Նրանք ձեռք են բերում հմտություններ՝ նպատակասլաց տեղեկատվություն գտնելու և դրանք ըստ այդ չափանիշների կազմակերպելու: տեսնել տեղեկատվությունը որպես ամբողջություն, և ոչ թե մասնակիորեն, տեղեկատվական հաղորդագրության մեջ ընդգծել գլխավորը: SՏՏ-ն դասերը դարձնում է հետաքրքիր և զարգացնում է մոտիվացիան. ավելի շատ հնարավորություններ է ընձեռում մասնակցելու թիմային աշխատանքին, զարգացնելու անձնական և սոցիալական հմտություններ. սովորողները սկսում են ավելի բարդ նյութեր հասկանալ՝ նյութի ավելի պարզ, արդյունավետ և դինամիկ ներկայացման արդյունքում. հնարավորություն է տալիս սովորելու բազմազան ոճեր, մանկավարժները կարող են մուտք գործել բոլոր տեսակի ռեսուրսներ՝ հարմարվելու հատուկ կարիքներին: Ուսանողները դառնում են ավելի ստեղծագործ և ինքնավստահ: Ժամանակակից տեխնոլոգիաները օգնում են բարձրացնել առարկայի նկատմամբ ճանաչողական հետաքրքրությունը, նպաստել առարկայի ուսանողների ակադեմիական առաջադիմության աճին: Թույլ տալ սովորողներին ապացուցել իրենց նոր դերերում. ձևավորել անկախ արտադրական գործունեության հմտություններ, նպաստել յուրաքանչյուր ուսանողի համար հաջողության իրավիճակի ստեղծմանը:

ՏՀՏ-ն աշխատում է որոշակի երեխայի համար: Ուսանողը վերցնում է այնքան, որքան կարող է սովորել, աշխատում է տեմպերով և իր համար օպտիմալ այն բեռներով: Անկասկած ՏՀՏ-ն զարգացող տեխնոլոգիա է և պետք է ավելի լայնորեն ներմուծվի ուսումնառության գործընթացում:

Իհարկե, այս տեսակի աշխատանքը պահանջում է լրացուցիչ նախապատրաստություն և չի ավարտվում դպրոցով: Ժամանակակից ուսուցիչը ստիպված է շատ բան պատրաստել տանը, ինքնուրույն տիրապետել այն նոր բաներին, որոնք ՏՀՏ-ն անընդհատ բերում է կրթություն, բայց ծախսած ժամանակը արժե այն: Որքան հաճելի է զանգից հետո լսել երեխաներից, որ նրանք չեն նկատել, թե ինչպես է անցնում դասի ժամանակը, ինչը նշանակում է, որ նրանք հետաքրքրված են, ինչը նշանակում է, որ դասը երկար ժամանակ կհիշվի, և այն ամենը, ինչ տեղի է ունեցել դրանում, ամուր կտեղադրվի նրանց հիշողության մեջ: Հիմնական բանը ուսուցչի ցանկությունն է, նրանց մասնագիտական մակարդակը բարելավելու ներքին անհրաժեշտությունը: Ինձ համար ժամանակակից պրոֆեսիոնալ ուսուցիչը այն անձն է, որը պատրաստ է ինքնուրույն տիրապետել տարբեր ծրագրային գործիքների և ռեսուրսների. ի վիճակի են ստեղծել իրենց ուսումնական ռեսուրսները և նախագծերը՝ պատրաստակամորեն տարածելով իրենց ուսուցման փորձը:

Շատ կարևոր է կազմակերպել ուսուցման գործընթացը, որպեսզի երեխան դասի ընթացքում ակտիվորեն աշխատի հետաքրքրությամբ և ոգևորությամբ՝ տեսնելու իր աշխատանքի պտուղները և գնահատելու դրանք: Դասավանդման ավանդական մեթոդների և ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, այդ թվում՝ համակարգչային տեխնոլոգիաների համադրությունը կարող է ուսուցչին օգնել այս բարդ խնդիրը լուծելիս: Ի վերջո, դասարանում համակարգչի օգտագործումը հնարավորություն է տալիս ուսուցման գործընթացը դարձնել բջջային, խիստ տարբերակված և անհատական: Մյուս կողմից, ուսուցման այս մեթոդը շատ գրավիչ է նաև ուսուցիչների համար. Այն օգնում է նրանց ավելի լավ գնահատել ...

Կրթության ոլորտը դիտարկվում է որպես երկրի կայուն զարգացման, նաև մարդկային ռեսուրսի պահպանման ու վերարտադրման նախապայմաններից: Կրթության ոլորտը ամենաբարդերից է, որն անընդհատ կատարելագործվելու կարիք ունի: Այժմ շատ կարևորվում և խրախուսվում է հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառությունը ուսումնական գործընթացում: Ուսումնական պլաններում ամիսը մեկ անգամ նախատեսված են տեխնոլոգիաների ներգրավմամբ դասեր բոլոր առարկաներից, հիմնականում դպրոցներն ունեն համակարգչային սենյակ, համացանց,

ուսուցիչները ժամանակ առ ժամանակ անցնում են համակարգչային հմտությունների վերապատրաստում:

Այնուամենայնիվ, ուսուցիչների մեծ մասը ՏՀՏ-ի կիրառումը համարում է հավելյալ աշխատանք, ծանրաբեռնվածություն, որի համար նրանք նաև չեն վճարվում: Ցածր աշխատավարձը լրջագույն խնդիր է, որ ետ է պահում ուսուցիչներին նորարարությունից:

Բայց առաջին հերթին ուսուցիչը պետք է հասկանա ՏՀՏ կիրառության առավելությունները և զգա, թե որքանով է այն հեշտացնում թե՛ իր աշխատանքը, թե՛ աշակերտների՝ դարձնելով դասն առավել մատչելի, հետաքրքիր, կիրառական և աշակերտակենտրոն:

ՏՀՏ-ի գործածությամբ հնարավոր է ավելի հարուստ, բազմերանգ ու դինամիկ ուսումնական նյութ ստեղծել և օգտագործել, դրա միջոցով նաև կարող ենք ուսումնական բովանդակությունը դարձնել ինտերակտիվ: Արդյունքում, աշակերտը ոչ թե տեղեկատվության պասիվ ստացողն է, այլ հենց ինքն էլ կարող է փոփոխել ու նույնիսկ ստեղծել ուսումնական բովանդակությունը: Սա երեխայի մոտ զարգացնում է պատասխանատվության զգացում. դասարանում, շրջապատում կա մի բան, որ կախված է իրենից:

Հայտնի է, որ մարդկանց մեծամասնությունը մտապահում է լսածի 5%-ը և տեսածի 20-ը: Չայնային և տեսողական տեղեկատվության միաժամանակյա օգտագործումը բարձրացնում է մտապահելու ունակությունը մինչև 40-50%: Տեխնոլոգիաները մեզ հնարավորություն են տալիս ուսումնական նյութը ներկայացնել զանազան ձևերով, և հենց դրանով է ուսումնական պրոցեսն ավելի արդյունավետ դառնում: Ուսուցիչներն այս դեպքում խնայում են ոչ միայն ժամանակ, այլև հիմնարար, խորացված գիտելիք են տալիս աշակերտին, որը կպահպանվի հիշողության մեջ:

ՏՀՏ-ի կիրառումը դասապրոցեսի տարբեր փուլերում

- Նոր թեմայի ներակայացում

դասի թեման ներկայացվում է լուսանկարների տեսանյութերի, գծագրերի, շարժանկարների, ձայնի օգնությամբ՝ տեսության համառոտ ներկայացմամբ: Նմանատիպ դասերի ընթացքում դասարանում ստեղծվում է իրական շփման իրավիճակ, աշակերտները ուսումնական նյութի հանդեպ մեծ հետաքրքրություն են ցուցաբերում:

- Ուսուցչի բացատրություններին ուղեկից.

օգտագործվում են կոնկրետ դասերի համար ստեղծված նյութեր՝ համառոտ տեքստ, հիմնական բանաձևեր, գծագրեր, նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ: Նման դեպքերում երեխաները ձգտում են իրենց մտքերն արտահայտել սեփական բառերով և հաճույքով են կատարում առաջադրանքները, իսկ ներկայացված նյութը լինում է կիրառական, տեսանելի ու հասկանալի:

- Աշակերտի անհատական աշխատանք

Ուսուցիչը դառնում է ուղեկից, ով ցույց է տալիս ճանապարհը, բայց ճանապարհի ամբողջ «ծախան» իր վրա չի վերցնում: Աշակերտը ընթացքում ոչ միայն պետք է ապահովի իր ներակայությունը, այլև լինի ակտիվ մասնակից, ջանք գործադրի, ցույց տա իր մոտեցումներն ու ինքը փորձի ճանապարհն առավել գեղեցկացնել, հետաքրքրացնել: Իսկ նորագույն տեխնոլոգիաների միջավայրը երեխաների սիրելիներից է, որը կարելի է և պետք է օգտագործել ի շահ նրանց:

Խաղալու փոխարեն ինչու⁶ երեխան համակարգչով չպատրաստի հետաքրքիր պրեզենտացիա դասի թեմայի վերաբերյալ, ինչու⁶ իր անհատական ուսումնասիրությունը չանկացնի և ինչու⁶ չփորձի ինքը գտնել իր հարցերի պատասխանները:

- Գիտելիքի ստուգում

համակարգչային թեստավորման օգտագործումը բարձրացնում է ուսումնական գործընթացի արդյունավետությունը, ակտիվացնում է դպրոցականների ճանաչողական գործունեությունը: Հնարավոր է կազմել այնպիսի ստուգիչ թեստեր, որ յուրաքանչյուր աշակերտ ստանա իր ունակություններին ու կարողություններին համապատասխան առաջադրանքներ, որոնք կլինեն մեկ օրինակով: Սա ամենահարմար տարբերակներից է ապահովել շերտավոր ուսուցում, անհատական մոտեցում: Եվ եթե դասարանում սովորում է անգամ 30 երեխա, յուրաքանչյուրը կստանա տարբեր առաջադրանքներ, վերջիններս էլ կստուգվեն ավտոմատ:⁶

⁶ shorturl.at/AQY24. 17.08.2022թ

Ի՞նչ է ստանում ուսուցիչը S2S-ի կիրառման միջոցով

- Նա խնայում է իր անձնական ժամանակը, որը կարող է, բայց չէր հասցնում անցկացնել ընտանիքի հետ, ծախսել իր անձնական կարիքների բավարարման և ի վերջո առանց տետր ու կարմիր գրչի բազմոցին հանգիստ նստելու համար:
- Տեսնում է իր աշխատանքի արդյունքը: Ստանում է այն զգացողությունը, որ իր ժամանակը ծախսվել է արդյունավետ և նպատակային:
- Ստանում է բավարարվածության զգացում իր աշխատանքից՝ տեսնելով աշակերտների հետաքրքրվածությունը, ակտիվ մասնակցությունը դասապրոցեսի
- Նա խնայում է իր անձնական ժամանակը, որը կարող է, բայց չէր հասցնում անցկացնել ընտանիքի հետ, ծախսել իր անձնական կարիքների բավարարման և ի վերջո առանց տետր ու կարմիր գրչի բազմոցին հանգիստ նստելու համար::
- Տեսնում է իր աշխատանքի արդյունքը: Ստանում է այն զգացողությունը, որ իր ժամանակը ծախսվել է արդյունավետ և նպատակային:
- Ստանում է բավարարվածության զգացում իր աշխատանքից՝ տեսնելով աշակերտների հետաքրքրվածությունը, ակտիվ մասնակցությունը դասապրոցեսին:

Եզրակացություն

Այսօր գլխավորը անհրաժեշտ տեղեկատվությունն ինքնուրույն ձեռք բերելու հիմնախնդիրները տեսնելու և դրանց լուծման ճանապարհները գտնելու, ստացած գիտելիքները քննադատաբար վերլուծելու և դրանք նորանոր խնդիրների լուծման համար կիրառելու կարողությունն է: Եթե նկատի ունենանք այն հանգամանքը, որ մեր ժամանակներում ամենաթարմ տեղեկությունն անգամ կես ժամ անց արդեն կարող է հնանալ, ապա պարզ է դառնում, որ նման հասարակության մեջ ապրելու և հաջողության հասնելու համար աշակերտը նախ պետք է կարողանա ճկուն կերպով հարմարվել փոփոխվող պայմաններին և ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերել: Դրա համար պետք է կարողանա ստեղծագործաբար և քննադատորեն մտածել, խնդրի լուծման ուղիներ գտնել և ինքնուրույն որոշումներ կայացնել, տեղեկության հետ գրագետ աշխատելու հմտություններ և համակարգչային գրագիտություն ձեռք բերել: Այստեղից մի շատ կարևոր եզրահանգում է բխում. դպրոցական կրթությունն այսօր չի կարող հավակնել վերջնական ու լիարժեք գիտելիքների դարբնոցի դերին, քանի որ յուրաքանչյուր հերթական տեղեկատվական պայթյուն գրեթե ի ճիշդ է դարձնում նախորդի կարևորությունն: Ահա թե ինչու աշակերտներին պետք է նախ և առաջ սովորել սովորեցնելն այսինքն՝ ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու հմտություններ տալ, որի արդյունքում կրթությունը կարող է դառնալ անընդհատ, շարունակական ուսումնառություն՝ ողջ կյանքի համար: Մեր ժամանակներում, անշուշտ, փոխվել են կրթությանը ներկայացվող պահանջները. Բազային գիտելիքներից և նոր գիտելիքների մշտական ձեռք բերումից բացի ժամանակակից աշխատողը պետք է կարողանա նաև արդյունավետ կիրառել տեղեկատվական աղբյուրներն ու պաշարները: Այսօր նրանից պահանջվում է ստեղծագործական մտածողություն, որոշումներ կայացնելու և ողջ կյանքում սովորելու կարողություն:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման դասերը ոչ միայն ընդլայնում և համախմբում են ձեռք բերված գիտելիքները, այլև զգալիորեն բարձրացնում են աշակերտների ստեղծագործական և մտավոր ներուժը: Քանի որ նրանց մեջ ապացուցելու երևակայությունն ու ցանկությունը մեծ է, արժե սովորեցնել հնարավորինս հաճախ արտահայտել սեփական մտքերը, ներառյալ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգնությամբ: Այն աշակերտները, ովքեր ունեն խորը գիտելիքներ, նրանց մոտ ձևավորում են համառ, ճանաչողական հետաքրքրություններ և զարգանում է գործնականում ձեռք բերված գիտելիքները ինքնուրույն կիրառելու ունակությունը: Վստահ եմ, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը կարող է փոխակերպել ավանդական դպրոցական

առարկաների ուսուցումը՝ հիմնավորելով երեխաների աշխատանքը, օպտիմալացնելով ուսումնական նյութի ընկալման և մտապահելու գործընթացները և որ ամենակարևորն է՝ սովորելու նկատմամբ երեխաների հետաքրքրությունը բարձրացնելով անընդհատ ավելի բարձր մակարդակի: ՏՀՏ -ն իրենց աշխատանքում օգտագործող ուսուցիչները եկել են այն եզրակացության, որ տեղեկատվական տեխնոլոգիաները միայն փնտրողների համար են, այն ուսուցիչների համար են, ովքեր սիրում են սովորել նոր բաներ: Նրանք նրանց համար են, ովքեր անտարբեր չեն իրենց մասնագիտական կարողությունների մակարդակի նկատմամբ, ովքեր անհանգստացած են, թե որքանով է նա՝ ժամանակակից դպրոցի ուսուցիչը համապատասխանում գալիք դարի պահանջներին: Այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ դասարանում ՏՀՏ կիրառմամբ կրթական գործընթացը միտված է տրամաբանական և քննադատական մտածողության, երևակայության և անկախության զարգացմանը: Երեխաները հետաքրքրված են, ներգրավված ստեղծագործական որոնման մեջ և ոչ միայն երեխաները, այլև՝ նրանց ծնողները: Եզրափակելով, ես ուզում եմ անել հետևյալ եզրակացությունը. Ուսուցիչը ներկայումս կարիք ունի սովորել օգտագործել համակարգչային տեխնոլոգիան, ճիշտ այնպես, ինչպես նա այսօր օգտագործում է գրիչ կամ կավիճ դասի վրա աշխատելու համար: Կարողանա ստեղծել սեփական տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և հմտորեն կիրառել ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները՝ դասի մեթոդաբանությունը կատարելագործելու համար: Ուսուցչի համար համակարգիչն այլևս շքեղություն չէ, այլ՝ պարտադիր: Մարդը, ով տիրապետում է տեխնոլոգիային և տեղեկատվությանը, ունի այլ, նոր ոճ, կարող է այլ կերպ մոտենալ ծագած խնդրի գնահատմանը՝ դրանց կազմակերպմանը: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները Հայաստանում ժամանակակից դպրոցում պետք է դիտարկել որպես դասվանդման մեթոդներից մեկը:

Օգտագործված գրականություն

1. <https://rb.gy/pughej> . 14.08.2022թ
2. <https://rb.gy/ymjudd>. 15.08.2022թ
3. <https://www.imdproc.am/info/usucichnerin/thtn-usumnakan-gorcyntacum>. 18.08.2022թ
4. shorturl.at/AQY24. 17.08.2022թ
5. Մ. Աստվածատրյան, Գ.Թերզյան, Ա.Թորոսյան, Հ.Շարխաթունյան
«ՏՀՏ-ի կիրառումը դպրոցում», «Աստղիկ» հրատարակչություն, Երևան 2004թ.